

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 1, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39¹, 40, 44, 46, 47 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39² IR 39³ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO (toliau – Projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau kartu – Projektai) (TAP-21-1847) (TAIS Nr. 21-32268(2))

2021-12-30 Nr. NV-3417

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektų aiškinamojo rašto 1 punkte nurodoma, kad vienas iš Projekto uždavinių „*pakeisti bedarbio statuso suteikimo ir panaikinimo sąlygas, įvertinant ar asmuo yra pasirengęs darbo rinkai, priešingu atveju, siūloma nustatyti papildomą statusą – nedirbantis darbo rinkai nepasirengęs asmuo*“. Pastebime, kad Projekto 4 straipsnyje keičiant Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo (toliau – Įstatymas) 22 straipsnio 4 dalį ir nustatant nedirbančio darbo rinkai nepasirengusio asmens statusą, sudaromas neaiškumas dėl šio statuso traktavimo ir jo santykio su asmeniu, kuris laikomas bedarbiu ir nedirbančiu asmeniu, nes vertinamoje 22 straipsnio 4 dalies formuluotėje vartojama nuostata „darbo ieškantis asmuo“, o ne nuostata „bedarbis“. Be to, Projektu nesiūloma keisti Įstatymo 21 straipsnio, kuriame nurodomi nedirbantys asmenys (bedarbis; asmuo, užsiimantis tik neatlygintinio užimtumo veikla; nėra užimtas asmuo), tokiu būdu nesiejant nedirbančio darbo rinkai nepasirengusio asmens su nedirbančiais asmenimis. Neatskleidus aiškiai nedirbančio darbo rinkai nepasirengusio asmens sąvokos turinio, tampa neaišku, kodėl Projektu keičiamoje Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies nuostatoje, nurodant asmenis, kuriems taikomos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės, jau yra minimi tiek bedarbiai, tiek ir nedirbantys darbo rinkai nepasirengę asmenys (kaip ir kituose Projekto straipsniuose, pavyzdžiui, keičiamame 31 straipsnyje ir kituose, o taip pat ir kartu su Projektu teikiamame Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte). Todėl siekiant reguliavimo aiškumo, siūlytume tikslinti minėtas nuostatas, suderinant sąvokų vartojimą ir pašalinant neaiškumą dėl papildomo statuso įvedimo, nes iš pateikto reguliavimo nėra aišku, kokio subjekto atžvilgiu nedirbančio darbo rinkai nepasirengusio asmens statusas laikytinas papildomu. Kartu šiuo aspektu siūlytume patikslinti ir Projektų aiškinamąjį raštą.

2. Pažymėtina, kad asmens statusas suprantamas kaip asmens teisių ir pareigų visuma. Vadovaujantis oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatomis, viskas, kas susiję su pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir laisvėmis, turi būti reguliuojama įstatymais. Skirtingo statuso suteikimas darbo ieškančiam asmeniui suteikia ir skirtingas teises bei sukelia konkrečias pasekmes jo atžvilgiu,

įskaitant ir bedarbio statuso panaikinimą (keičiamo Įstatymo 22 straipsnio 7 dalis). Atsižvelgiant į tai, manome, kad būtent keičiamame Įstatyme turėtų būti nustatyti priežastys, sąlygos ar kriterijai, kuriais remiantis būtų pripažįstama, jog bedarbis nepasirengęs darbo rinkai. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija galėtų tik detalizuoti Įstatyme nustatytus reikalavimus ir nustatyti įstatyminių nuostatų įgyvendinimo tvarką.

3. Siūlome Projekto 5 straipsnio 5 dalyje keičiamo Įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 15 punktą tikslinti aiškiai Įstatyme nustatant, kokiais konkrečiais kriterijais vadovaujantis būtų realizuojama nuostata „nustato, kad bedarbis neieško darbo“.

4. Projekto 8 straipsnyje keičiamo Įstatymo 30 straipsnio 2 dalies nuostatoje „pirmuosius 9 mėnesius“ siūlytina išbraukti žodį „pirmuosius“ kaip perteklinį, juolab kad, toliau tekste kiti mėnesiai yra skaičiuojami iš eilės.

5. Pastebime, kad Projekto 13 straipsnyje dėstant Įstatymo 39¹ straipsnio 6 dalies pakeitimą, būtų tikslinga formuluoti taip, kad būtų aišku, kaip siūloma nuostata susijusi su neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimu, nes nuostata neatitinka straipsnio pavadinimo bei turinio. Priešingu atveju, reikėtų patikslinti straipsnio pavadinimą.

6. Projekto 11 straipsnyje keičiamo Įstatymo 37 straipsnio 10 dalyje ir Projekto 14 straipsnyje dėstomo Įstatymo 39² straipsnio 6 dalyje bei Įstatymo 39³ straipsnio 7 dalyje (Projekto 15 straipsnis) siūlytume vietoj nuostatos „ne pagal tą pačią“ įrašyti nuostatą „pagal kitą“.

7. Keičiamo Įstatymo 46 straipsnio 3 dalies nuostatoje vietoj žodžio „švelninti“ tikslingiau būtų vartoti nuostatos turinį atskleidžiančius žodžius „mažinti“ ar „lengvinti“. Atitinkamai ši pastaba taikytina ir keičiamo Įstatymo 47 straipsnio 2 dalies 2 punktui.

8. Siekiant aiškumo dėl Įstatymo 47 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos taikymo (Projekto 19 straipsnis), siūlome nuostatą tikslinti, papildant formuluotę ir aiškiai apibrėžiant aplinkybes, kurioms esant, arba nurodant subjektus, kurių sprendimais ar kokiais teisės aktais vadovaujantis, asmens darbo vietai steigti gali būti skiriamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos. Pastebime, kad vertinamo straipsnio 3 dalyje yra reguliuojama subsidijos teikimo sąlygos ir tvarka, 5 dalies nuostata taikytina visų 47 straipsnio 2 dalyje nurodytų subjektų atžvilgiu, tad finansavimo galimybės naudojant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšas lieka neapibrėžtos.

9. Atkreipiame dėmesį, kad Projekto 19 straipsnyje teikiama Įstatymo 47 straipsnio 5 dalies nuostata nurodo, jog parama verslui kurti skiriama pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos kalendoriniams metams nustatytus prioritetus, nedetalizuojant jų tikslų ar krypčių, nenustatant jokių kitų reikalavimų, tačiau Projekto 22 straipsnyje, reguliuojant *ex post* vertinimo atlikimą, nurodoma, kad *turi būti* nustatyta „ar įgyvendinant paramos verslui kurti priemonę įsteigtose darbo vietose yra vykdoma veikla, kuri prisideda prie skaitmeninės ir žaliosios transformacijos tikslų įgyvendinimo bei žiedinės ekonomikos skatinimo“, dėl ko kyla Projekto 19 straipsnyje nustatyto reguliavimo

pakankamumo klausimas. Siūlome įvertinti siūlomas nuostatas ir jų suderinamumą bei poreikį papildyti Projekto 19 straipsnį konkrečiais paramos verslui kurti teikimo reikalavimais, susijusiais su siūlomu *ex post* vertinimo dalyku.

10. Atkreipiame dėmesį, kad Projektą aiškinamojo rašto 12 punkte nėra nurodoma institucijų, kurioms Vyriausybė turi suteikti įgaliojimus priimti įgyvendinamuosius teisės aktus.

Teisės grupės patarėja

Tatjana Knyzienė